

VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI KULTURY
I ŚRODKÓW PRZEKAZU
(NR 165)
z dnia 2 kwietnia 2019 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Kultury i Środków Przekazu (nr 165)

2 kwietnia 2019 r.

Komisja Kultury i Środków Przekazu, obradująca pod przewodnictwem poseł **Elżbiety Kruk (PiS)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– informacja na temat działalności Narodowego Centrum Kultury.

W posiedzeniu udział wzięli: **Jarosław Sellin** sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego wraz ze współpracownikami, **Rafał Wiśniewski** dyrektor Narodowego Centrum Kultury.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Monika Biała, Eliza Kalita** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji Kultury i Środków Przekazu. Stwierdzam kworum. Witam gości – przedstawiciele Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego z panem ministrem Jarosławem Sellinem i przedstawiciele Narodowego Centrum Kultury – pana profesora Rafała Wiśniewskiego. Witam państwa posłów.

W porządku dziennym posiedzenia mamy punkt: informacja na temat działalności Narodowego Centrum Kultury. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Komisja przyjmuje zaproponowany porządek dzienny. Sprzeciwu nie słyszę.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Bardzo proszę pana ministra Jarosława Sellina o przedstawienie informacji.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Jarosław Sellin:

Bardzo dziękuję za zaproszenie. Dziękuję za podjęcie tego tematu. Przedstawiam jeszcze pana dyrektora Mateusza Adamkowskiego – dyrektora Departamentu Mecenatu Państwa. To jest departament, który nadzoruje w imieniu ministra m.in. właśnie NCK. Stąd jego obecność również na naszym spotkaniu.

Pani przewodnicząca, państwo posłowie. NCK kierowane od ponad 2 lat przez pana profesora Rafała Wiśniewskiego jest instytucją istniejącą już od 13 lat. Jest jedną z najważniejszych państwowych instytucji kultury stworzonych, nadzorowanych i organizowanych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Statutowym obowiązkiem NCK jest podejmowanie działań – wszelakich, zresztą z dalszego wywodu przekonają się państwo, że tak właśnie jest – wszelakich działań na rzecz rozwoju kultury w Polsce w bardzo wielu obszarach. Działania NCK obejmują: 1) działania z zakresu edukacji kulturalnej oraz zwiększania zainteresowania kulturą i sztuką, 2) działania na rzecz rozwoju i profesjonalizacji sektora kultury oraz podnoszenia kwalifikacji kadr zajmujących się działalnością kulturalną, 3) promowanie polskiego dziedzictwa narodowego jako elementu europejskiego dziedzictwa kulturowego, 4) działania na rzecz podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej i państwowej, 5) działania na rzecz wsparcia i promocji działających w sferze kultury i dziedzictwa narodowego ruchów społecznych oraz organizacji pozarządowych, 6) prace badawcze w zakresie kultury i dziedzictwa narodowego. Każdy z tych punktów troszkę rozwinę.

Jeśli chodzi o tworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju twórczości artystów, to NCK przede wszystkim zarządza bardzo ważnymi programami stypendialnymi. Takie stypendia jak „Gaude Polonia”, „Młoda Polska”, jak np. warsztaty dla konserwatorów z Białorusi to są właśnie stypendia zarządzane przez NCK. Państwo nie dookreślili, z jakiego okresu czasowego interesuje was działalność NCK, ja będę raczej mówił o dowo-

dach tej aktywności z ostatniego roku czy z planów na rok 2019. Na przykład w roku 2018 w ramach tych stypendiów udzielono 151 świadczeń stypendialnych a na realizację projektów stypendialnych przeznaczono ponad 6 mln zł.

Jeśli chodzi o zwiększanie zainteresowania kulturą, to NCK jest aktywne w organizowaniu bądź współorganizowaniu z innymi podmiotami, które zgłoszą się do NCK z taką aplikacją, bardzo różnych aktywności, takich jak koncerty, festiwale, spektakle teatralne, wystawy, gale, widowiska, nawet produkcje materiałów filmowych, audycje radiowych, kampanii społecznych, kulturalnych. To dotyczy projektów od niszowych, bardzo lokalnych, przez działania regionalne aż po działania ogólnopolskie a nawet działania międzynarodowe. W roku 2018 NCK zrealizował łącznie prawie 800 tego typu przedsięwzięć kulturalnych z obszaru, który przed chwilą wymieniłem. W tych wydarzeniach kulturalnych współtworzonych bądź tworzonych przez NCK liczba odbiorców doszła do 19,5 mln. Łączny budżet przeznaczony na realizację tych wydarzeń kulturalnych to ponad 14 mln zł.

Przykładowe projekty. Na przykład w ubiegłym roku zainicjowaliśmy dzięki właśnie organizacyjnym umiejętnościom NCK, pierwszy w historii Polski ale też całego regionu Festiwal Muzyki Europy Środkowo-Wschodniej EUFONIE – bardzo udany i bardzo dobrze recenzowany. Idea jest taka, żeby co roku w Polsce przedstawiać muzykę na ogół jednak klasyczną, choć z pewnymi elementami muzyki jazzowej i elektronicznej, muzykę regionu od Skandynawii po Bałkany. Dwie wielkie tradycje muzyczne często występują na polskich estradach – mówię o tradycji wielkiej muzyki niemieckiej i wielkiej muzyki rosyjskiej, a słabiej znamy muzykę rumuńską, węgierską, czeską, bułgarską, estońską, fińską. To jest właśnie taki festiwal, który ma prezentować tradycje muzyczne tego regionu Europy Środkowej. Myślę, że to jest też zgodne z ogólną polityką państwa, że chcemy upodmiotawiać w różnym obszarze region Europy Środkowo-Wschodniej i również w obszarze kulturalnym warto to robić.

Festiwal „Wschód Kultury” jest już od wielu lat organizowany przez NCK – w takich miastach jak Białystok, Lublin czy Rzeszów. Jest dedykowany właśnie współpracy kulturowej Polski z naszymi wschodnimi sąsiadami.

Kolejne przykładowe projekty to np. kampanie takie jak „Pamiętam. Katyń 1940”. „Ojczysty – dodaj do ulubionych” – chodzi o promocję języka polskiego.

Inny rodzaj działalności to działalność wystawiennicza. NCK zarządza małą, ale bardzo żywotną, galerią, która jest w kompleksie budynków pałacowych MKiDN, dawnego Pałacu Potockich, czyli Kordegardą – budynek, który jest naprzeciwko Pałacu Prezydenckiego. Odbywają się tam bardzo ciekawe wystawy, zaplanowane właśnie przez NCK, cyklicznie tam pokazywane i również debaty wokół tych wystaw. W ubiegłym roku była także taka wystawa, jak „Poland In” w Genewie.

To także widowiska i imprezy plenerowe, tak znane jak „Narodowe czytanie”. To jest współorganizowane właśnie przez NCK. To również projekty rocznicowe, jak np. w ubiegłym roku różne wydarzenia związane z obchodami wydarzeń Marca 1968 czy też Mińsk 1920. NCK było też bardzo aktywne i jest aktywne w realizacji czy współorganizowaniu różnych wydarzeń związanych ze 100-leciem odzyskania przez Polskę niepodległości.

Zwracam uwagę na przykładowe projekty na ten rok. Będzie specjalna konferencja prasowa poświęcona temu wydarzeniu 11 kwietnia. Pan dyrektor przedstawi to bardziej szczegółowo z artystami. NCK, a właściwie dyrektor NCK – Rafał Wiśniewski został powołany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na pełnomocnika ds. organizowania wydarzeń o charakterze kulturalnym i promocyjnym związanych z 15. rocznicą wejścia Polski do UE. Będą z tym związane istotne wydarzenia 30 kwietnia, tuż przed 1 maja, czyli przed dokładnym dniem rocznicy wejścia Polski do UE, 1 maja oraz w dniach następnym. Jeśli państwo będziecie chcieli poznać szczegóły, to nawet przed tą konferencją 11 kwietnia pan dyrektor z pewnością będzie mógł je przedstawić już dzisiaj.

NCK jest również zaangażowane w obchody Roku Moniuszki, bardzo ambitnie zaplanowanych w różnych obszarach. NCK jest również tutaj aktywne.

Jeśli chodzi o rozwój i upowszechnianie wiedzy na temat kultury polskiej przez działania naukowe i wydawnicze, to tylko w zeszłym roku NCK było zaangażowane w 179

przedsięwzięć o charakterze naukowym, edukacyjnym, wydawniczym i przeznaczonych na to budżet w wysokości ponad 3 mln 200 tys. zł. Przykładowe projekty – projekty badawcze, które nam bardzo pomagały w realizowaniu wieloletniego Programu Rządowego „Niepodległa”, jak świętowanie niepodległości 11 listopada 2018 roku. Z tych badań wyszły nam bardzo ciekawe wyniki. Były też badania dotyczące pamięci o zbrodni katyńskiej w Polsce, percepcji, wiedzy na temat tej zbrodni czy też badanie dotyczące domów kultury rozsianych w całej Polsce.

Projekty wydawnicze – takie jak „Herbert w listach”, „100-lecie polskiej polityki społecznej 1918 – 2018” czy też eseje o niepodległości. NCK jest też po prostu wydawcą książek.

Przykładowe projekty na ten rok. Na przykład projekt badawczy „Polacy o niepodległości” czy też projekty wydawnicze, książkowe, jak publikacje o tematyce niepodległościowej „Polska w instytucjach międzynarodowych w latach 1918-2018” czy też rocznicowa publikacja dedykowana Gustawowi Herlingowi-Grudzińskiemu.

Kolejne zadanie, które realizuje NCK, to zwiększanie zainteresowania kulturą. Tutaj realizuje 6 własnych programów dotacyjnych, takich jak: „Dom Kultury+”. „Polsko-ukraińska wymiana młodzieży”, „Ojczysty – dodaj do ulubionych” (mówiłem już o tym – dedykowane właśnie promocji języka), „Kultura – Interwencje”. To jest bardzo ciekawy program, do którego mogą aplikować różne NGO, które mają jakiś fajny pomysł na wydarzenie kulturalne. Nabory są ogłaszane 2 czy 3 razy w roku, więc ma sporą elastyczność, jeśli chodzi o sytuację, w której np. pojawia się pomysł, który musi być zrealizowany już za 2-3 miesiące. Nie ma takiej konieczności czekania na kolejny nabór w stałym programie operacyjnym, którym dysponuje minister, tylko można złożyć taką aplikację i dość szybko mieć decyzję.

Nowy program „Kultura – Interwencje 2018. EtnoPolska” – dedykowany szeroko rozumianej kulturze ludowej czy kulturze tradycyjnej. Bardzo też oblegany. Ta część kultury w Polsce jest bardzo żywa, bardzo ciekawa, wielowątkowa, wielonurtowa i ten program jest dedykowany tej części kultury polskiej.

W roku 2018 na te programy udzielono 872 dotacje, w tym w 275 przypadkach instytucjom kultury, w prawie 600 przypadkach (na to zwracam uwagę) organizacjom pozarządowym. Łączny budżet zrealizowany w ramach tych programów dotacyjnych w 2018 roku to było prawie 22,5 mln zł.

NCK jest też instytucją zarządzającą 3 programami operacyjnymi Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Jak państwo wiecie, wiem, że posłowie często się tym interesują, bo chcą wspierać różnego rodzaju inicjatywy z ich regionów, minister kultury dysponuje ponad 30 programami operacyjnymi dedykowanymi bardzo różnym aktywnościom kulturowym. Trzema z nich właśnie zarządza NCK. To są takie ciekawe programy operacyjne, jak „Infrastruktura domów kultury”, „Edukacja kulturalna” czy też program „Kultura dostępna”.

W ramach Wieloletniego Programu Rządowego „Niepodległa” NCK realizowało 6 projektów finansowanych z tego programu. To były koncerty, pikniki, wystawy, konkursy murali niepodległościowych itp. Przykładowo: „Narodowe śpiewanie” – będzie zresztą kontynuacja tego programu, „Gry o niepodległość” – też będzie kontynuacja, „Symbole narodowe” – też będzie kontynuowane, „Murale Polskiej Niepodległości” – również będzie kontynuacja, „Polacy o niepodległości” – także będzie kontynuacja czy też plenerowe widowisko historyczne „Orzeł i krzyż”. To jest bardzo ciekawa inicjatywa występująca w Wielkopolsce, konkretnie w Murowanej Goślinie. To wielkie widowisko plenerowe, trochę robione na wzór wielkiego widowiska francuskiego na zachodzie Francji, opowiadające w niezwykle atrakcyjnej formie o 1000-letnich dziejach Polski. Łącznie zrealizowano 7 projektów, 68 wydarzeń i inicjatyw kulturalnych mających na celu umacnianie i rozwijanie świadomości historycznej. Liczba odbiorców tych wydarzeń to ponad 334 tys. osób. Przepraszam, ale na wstępie zapomniałem powiedzieć, że jednym z zadań NCK jest również rozwijanie i umacnianie świadomości historycznej i właśnie teraz to streszczam. Łączny budżet przeznaczony na te zadania to było prawie 3,5 mln zł.

Podsumuję działalność NCK w liczbach. W samym roku 2018 liczba zrealizowanych przedsięwzięć kulturalnych to ogółem 964 przedsięwzięcia. Liczba odbiorców – prawie

20 mln. Budżet NCK na wszystkie działania merytoryczne – prawie 50 mln zł. To tyle tytułem wstępu. Jeśli pani przewodnicząca pozwoli, to pan dyrektor Wiśniewski mógłby jeszcze uzupełnić tę informację.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę, panie profesorze.

Dyrektor Narodowego Centrum Kultury Rafał Wiśniewski:

Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo. Bardzo dziękuję za zaproszenie. Miejszem NCK wychodząc poza terażniejszość jest przeszłość, czyli koncentrujemy się na dwóch elementach, o których mówił pan minister Sellin. Pierwszym elementem jest kreowanie, pobudzanie do refleksji i działanie o charakterze kulturotwórczym, więziotwórczym, mającym charakter sieciowania. Drugim elementem jest upowszechnianie, akcentowanie dziedzictwa w nowoczesnej formie.

Jednym z projektów, który ma charakter dosyć spektakularny przy ograniczonym budżecie, jest film zrealizowany w technice VR „Kartka z Powstania”, który dotyczy losów jednej z osób, młodej Basi, a obecnie pani Barbary, która stała się przyczynkiem do zrealizowania tego filmu. Mówię o tym filmie, dlatego że ma to charakter misyjny i ostatnio został doceniony na dwóch wielkich festiwalach – jeden w Indiach, drugi w Los Angeles. Film zdobył nagrody.

Działalność NCK koncentruje się w dwóch obszarach, w takich działaniach o charakterze wertykalnym i horyzontalnym, i w tych działaniach staramy się upowszechniać kulturę, profesjonalizować i szkolić kadry kultury, które mają charakter lokalny.

Duże projekty, w które bezpośrednio od wielu lat jesteśmy włączeni. Tutaj chciałbym zaakcentować to, że działalność NCK nie jest działalnością *stricte ad hoc*, tylko mamy długofalowe przemyślane strategie, które realizujemy. Jednym z tych projektów jest „Wschód Kultury”, w którym staramy się z naszymi partnerami ze Wschodu, tzn. z Ukrainą, Białorusią, Litwą, Rosją, Kazachstanem, Armenią i Gruzją, popularyzować polską i ich kulturę. Ten festiwal w tym roku odbywa się na przełomie czerwca i sierpnia, w 3 miastach: w Białymstoku, Rzeszowie i w Lublinie.

Drugim projektem, który ma charakter ponadregionalny, jeśli chodzi o takie metaprojekty, jest EUFONIA. Jest to Festiwal Muzyki Europy Środkowo-Wschodniej. W zeszłym roku odbyła się pierwsza edycja. Zainteresowanie tym festiwalem było na tyle duże, że w tym roku zdecydowaliśmy się na jego realizację. Od 23 listopada do 2 grudnia odbędzie się w Warszawie 14 dużych koncertów.

Projektem, który jest realizowany z kancelarią pana prezydenta, jest „Narodowe czytanie”, czyli program, w którym NCK jest bezpośrednio zaangażowane właśnie poprzez nie tyle misję o charakterze upowszechniającym czytelnictwo, ale również o charakterze wydawniczym, co pan minister był uprzejmy zasignalizować. Rzeczywiście pozycje, które wydajemy, które mamy w swoim repertuarze, to książki o charakterze *stricte* historycznym, książki, które dotyczą klasycznej myśli o kulturze. Staramy się również zaprezentować prace, które są w literaturze przedmiotu współcześnie, w dyskusjach naukowych, opublikowane w ostatnim czasie i chcemy je przybliżyć polskiemu czytelnikowi.

Innym działaniem, którym wspieramy Biuro „Niepodległej” jest Wieloletni Program Rządowy, w którym realizujemy 4 duże zadania: „Symbole narodowe”, „Narodowe śpiewanie”, „Gry” i „Murale”. „Narodowe śpiewanie” składa się z kilku komponentów. Jeden z nich ma charakter dosyć spektakularny – projekt nazywa się „Do hymnu”. Polega na tym, że w procedurze konkursowej mieliśmy 300 miejsc. Projekt był dedykowany szkołom podstawowym w Polsce. Polegał na tym, że co najmniej połowa szkoły miała śpiewać hymn Polski i jedną z pieśni, którą dana szkoła mogła sobie wybrać – począwszy od „Bogurodzicy” poprzez „Rotę”. W tym roku ze względu na 15-lecie wejścia do UE uzupełniliśmy o tekst Gałczyńskiego związany z UE. Na 300 miejsc zgłosiło się 551 szkół. Prawie 70 tysięcy dzieci w Polsce śpiewało. Jest to istotne o tyle, że właśnie to działanie ma pokazać taką triadę. Pierwsze – to przybliżenie hymnu, bo odnosimy wrażenie, że w Polsce znajomość pełnego hymnu jest dosyć ograniczona. Po drugie – ma to walor *stricte* edukacyjny, tzn. często dzieci np. w związku z „Rotą” pytają rodziców, co to znaczy współcześnie, że „nie będzie Niemiec pluł nam w twarz i dzieci nam

germanił”, kiedy mamy wolność granic, otwartość, kiedy mamy popularyzację języka polskiego i języków obcych, kiedy po prostu nie zaznały tych elementów z dziedzictwa historycznego i kulturowego, więc tutaj ten walor stricte edukacyjny. Po trzecie – musi być włączonych co najmniej 50% uczniów danej szkoły, żeby zrealizować ten projekt. Jest ograniczona pula projektów, w których dzieci tak chętnie, same z siebie, włączają się we wspólną inicjatywę. Ta liczba – 68 tysięcy – robi ogromne wrażenie.

Innym działaniem jest interaktywny śpiewnik, który jest umieszczony na stronie internetowej NCK, który można pobrać. Są podkłady klasycznych piosenek, z których można skorzystać.

„Symbole narodowe” i włączenie się do kampanii, żeby nie pisać po fladze. Ta działalność, jak odnotowujemy podczas imprez sportowych, jest potrzebna, żeby popularyzować czystość flagi biało-czerwonej i zachowanie barw narodowych.

„Gry niepodległościowe” – działania, które mają łączyć na różnych poziomach zabawę i edukację dzieci, rodziców i dziadków. To są gry manualne, nie elektroniczne.

Ostatnim projektem w ramach WPR są „Murale”, gdzie polscy wybitni artyści razem z nauczycielami i dziećmi tworzą murale w obrębie szkół.

Innym projektem, który ma charakter upowszechniający i wzmacniający potencjał kulturowy polskiej młodzieży jest program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Młoda Polska”. W zeszłym roku 97 stypendystów otrzymało stypendia ministra na kwotę ponad 3 mln zł. Ten program jest o tyle interesujący, że te stypendia indywidualne są aż do 50 tys. zł. To jest jeden z bardzo prestiżowych programów stypendialnych w Polsce. W roku 2019, czyli w tym roku, w zeszłym tygodniu 88 stypendystów otrzymało stypendia z rąk ministra kultury.

Projektem, który z jednej strony ma charakter ponadregionalny, a z drugiej strony lokalny jest „Bardzo młoda kultura”, na który w projekcie 3-letnim zostało przeznaczone prawie 8 mln zł. W roku 2018 jest to kwota 2 mln zł dla 16 operatorów, którzy w regrantingu przeznaczali dla organizacji pozarządowych i instytucji kultury, które działają lokalnie. Jest to interesujący program, ponieważ państwo poprzez taką instytucję jak NCK wspiera inicjatywy o charakterze stricte lokalnym. Operatorzy dokonują regrantingu na inicjatywy, które mają lokalny charakter kulturotwórczy. Ewaluacja tego programu wskazuje, że jest to program na tyle wartościowy i potrzebny, że w NCK rozpoczęliśmy prace nad kontynuacją na następne lata.

Programem, który właśnie łączy te dwie perspektywy – wertykalną i horyzontalną jest projekt „ARCHI-PRZYGODY”, który jest dedykowany dzieciom na poziomie edukacji wczesnoszkolnej oraz przedszkolnej w zakresie podnoszenia kompetencji w obszarze architektury i krajobrazu. Tu NCK współpracuje z politechnikami i z nauczycielami kształcąc, produkując materiały i edukując dzieci.

Inne programy, które mają charakter dotacyjny. Te programy w NCK cieszą się wyjątkowym, wielkim zainteresowaniem. Warto wspomnieć przede wszystkim dwa takie programy. Jeden to „Kultura-Interwencje”, na który w 2018 roku w dwóch edycjach zostało przeznaczone z budżetu 10 mln zł. Drugi program dotacyjny, który jest nieco mniejszy, to program „EtnoPolska”, na który zostało przeznaczone 7 mln zł.

NCK jest bezpośrednio zaangażowane we wspieranie domów kultury i w inicjatywy lokalne. Jest to działanie o charakterze programów dotacyjnych, czyli co roku 50 domów kultury korzysta bezpośrednio ze środków, których kooperatorem jest NCK.

Bezpośrednio zajmujemy się również szkoleniem i profesjonalizacją kadr. W NCK pracują eksperci, którzy szkolą, współpracują z animatorami kultury. Takie działania odbywają się w ich społecznościach lokalnych. Korzystamy również ze źródeł i z możliwości technologicznych – powstają „Webinaria NCK”. Raz do roku organizujemy także ogólnopolską giełdę projektów, na której animatorzy kultury mogą spotkać się w jednym miejscu, przedstawić swoje projekty i trochę przefiltrować swoją wiedzę, podnieść swoje kompetencje i kwalifikacje w zakresie realizacji.

Szczególnymi projektami dla NCK są projekty o charakterze lokalnym. Uważamy, że lokalność jest soczewką procesów społecznych i rzeczywiście na poziomie lokalnym dostrzegamy różnego rodzaju wyzwania, które NCK wspiera poprzez działania popularyzatorskie, poprzez programy dotacyjne i wspieranie lokalnych inicjatyw oraz poprzez

wspieranie kadry, podnoszenie kompetencji zarządczej i podnoszenie kompetencji kulturowych animatorów kultury.

Ostatnią rzeczą, którą NCK bezpośrednio wspiera, jest wolontariat w kulturze, w szczególności obszar, który jest nam bardzo bliski – we współpracy z innymi instytucjami kultury oraz z fundacją jednego z banków wspieramy inicjatywy o charakterze wolontarystycznym. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo, panie profesorze. Bardzo proszę – czy są pytania, uwagi państwa posłów? Bardzo proszę – pan poseł Grzegorz Furgo.

Poseł Grzegorz Furgo (PO-KO):

Korzystając z okazji czy mógłby pan przybliżyć program obchodów pod koniec kwietnia i 1 maja?

Sekretarz stanu w MKiDN Jarosław Sellin:

Pani przewodnicząca udziela głosu, więc czekamy. Pytanie zostało zadane, ale głos nie został udzielony.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Przepraszam bardzo, coś mi się zepsuło. Bardzo proszę.

Dyrektor NCK Rafał Wiśniewski:

Dziękuję, panie pośle, za to pytanie. Rzeczywiście w styczniu tego roku Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego powołał mnie na pełnomocnika ministra do realizacji obchodów 15-lecia wejścia Polski do UE. Te działania skoncentrowane są na przełomie kwietnia i maja. Zaczynamy z 30 kwietnia na 1 maja dużym koncertem i widowiskiem, które będzie miało miejsce w Warszawie na błoniach przy Stadionie Narodowym, a 1 maja realizujemy dwa działania. Jedno działanie to piknik rodzinny realizowany z Łazienkami Królewskimi – od godz. 11.00 do 18.00. Od godz. 19.00 odbywa się duży koncert w Teatrze Wielkim Operze Narodowej. Teatr Wielki Opera Narodowa będzie gościł Narodową Orkiestrę Symfoniczną Polskiego Radia, która zaprezentuje część IX Symfonii Beethovena i nową kompozycję, jeszcze dzisiaj nie chciałbym zdradzać...

Sekretarz stanu w MKiDN Jarosław Sellin:

Napisaną na tę okoliczność.

Dyrektor NCK Rafał Wiśniewski:

Tak, a 11 kwietnia odbędzie się briefing, na którym będę chciał poinformować o szczegółach.

Na placu Piłsudskiego 4 maja, chóry razem z repertuarem 3 Programu Polskiego Radia przybliżą 15 ważnych przebojów, które gościły na liście „Trójki”.

Jeszcze dwa bezpośrednie działania. Pierwsze to wydanie publikacji okolicznościowej dla dzieci i młodzieży, przybliżającej UE. Drugim wydarzeniem jest wystawa, która będzie zaprezentowana przed „Kordegardą” – galerią NCK na Krakowskim Przedmieściu. W formie elektronicznej ta wystawa będzie możliwa do pobrania dla zainteresowanych. Te działania od 30 kwietnia do 4 maja będzie realizowało NCK.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MKiDN Jarosław Sellin:

Chciałbym tylko dodać, bo również przy okazji obchodów 100. rocznicy odzyskania niepodległości bardzo często w naszym dyskursie politycznym pewne rzeczy były mieszane i były nieporozumienia z tym związane. To, co my robimy w ministerstwie kultury również przez pełnomocnika – dyrektora NCK, ale też pełnomocników powołanych do innych rocznic, to jest planowanie wydarzeń o charakterze kulturowym dla ludzi. Natomiast zupełnie innym obszarem są plany instytucji politycznych, typu prezydent, premier, o charakterze politycznym – goście, wydarzenia, celebry itd. To jest zupełnie co innego. My planujemy wydarzenia kulturowe, historyczne, widowiskowe dla ludzi.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz sobie udzielię głosu.

NCK prowadzi różne badania. Widzę, że jest np. dosyć ciekawe badanie: „11 listopada – dzień, który nas połączył”. Ciekawy jest tu wzrost wskaźników jednoczących właśnie. To są bardzo pozytywne wyniki, ponieważ 89% Polaków uważa, że bycie patriotą jest ważne i to jest wzrost o 17%. Coraz więcej ludzi uczestniczy w obchodach święta.

Jest też badanie na temat gustów muzycznych polskich nastolatków. To też jest dosyć ciekawe, że to nie jest jakaś zależność w słuchaniu muzyki od wykształcenia. Chciałam się zapytać, czy to są takie badania dla badań, czy poprzez te badania są realizowane jakieś inne cele poza poznawczymi? Czy one są zamówione? Jak się decyduje, co jest badane?

Dyrektor NCK Rafał Wiśniewski:

Dziękuję, pani przewodnicząca, za to pytanie. Badania, które są realizowane przez NCK, mają mieć funkcję operacyjną. Z punktu widzenia akademickiego badania realizuje się dla badań, natomiast my badania realizujemy dla prowadzenia konkretnych działań. W przypadku WPR „Niepodległa” te badania dotyczą kwestii dynamicznych – czy działania, które są organizowane przez pełnomocnika premiera ds. obchodów „Niepodległej”, przynoszą konkretne efekty. Badania w tym zakresie są badaniami dynamicznymi, czyli realizujemy je co roku na dużych próbach reprezentatywnych. Na zlecenie NCK firmy badawcze, które mają do tego odpowiednie kompetencje i kwalifikacje, realizują zadania, natomiast upowszechnieniem i analizą zajmuje się NCK. Mamy dział badań i analiz. To są osoby, które mają wykształcenie socjologiczne i przygotowujemy takie ekspertyzy na rzecz instytucji publicznych.

W przypadku badań, o których wspomniała pani przewodnicząca, gusta muzyczne, to cele są bezpośrednio skorelowane z działaniami NCK, ponieważ wydajemy i wspieramy projekty o charakterze muzycznym. To są badania młodzieży. Rzeczywiście dominantą jest muzyka popowa, disco polo i muzyka hip-hopowa. Te badania przedstawiamy również w ministerstwie próbując realizować odpowiednie działania, wzmacniając inne nurty muzyczne. W tym roku przypada 50-lecie Komedy i działania NCK również poświęcone są przypomnieniu tego artysty. Pan minister mówił o Festiwalu Europy Środkowo-Wschodniej. Muzyka klasyczna gości w Warszawie przez 9 dni, w zeszłym roku 14 koncertów, czyli bezpośrednio przekładamy na język operacyjny wyniki badań, żeby wzmacniać istotne wartości kulturowe.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MKiDN Jarosław Sellin:

Znowu tytułem uzupełnienia, żeby pokazać, że robione przez NCK badania są bardzo ciekawe i bardzo różne. Wszystkie są dostępne w Internecie i warto się z nimi zapoznać. Powiem państwu, że np. NCK z partnerem, chyba z Uniwersytetem Warszawskim, jeśli dobrze pamiętam, przeprowadziło badania na temat świadomości historycznej Ukraińców na całej Ukrainie, bo uznało, że to jest potrzebne dla naszej polityki, żebyśmy wiedzieli, jaka jest prawda o tym, co Ukraińcy myślą sami o sobie, np. w kontekście naszych sporów historycznych, ale też obecnych celów politycznych, które państwo polskie powinno realizować w stosunku do Ukrainy. Powiem państwu, że zrobiło na mnie duże wrażenie to, że po pierwsze – w ramach tych badań robionych regionalnie w poszczególnych częściach Ukrainy okazało się, że na zachodniej Ukrainie, tej, która jest dla nas problematyczna pod względem świadomości historycznej, często opisywana jako najbardziej nacjonalistyczna itd., jest najwięcej sympatii do Polski i Polaków. Najwięcej, właśnie na tej zachodniej Ukrainie. Jeśli chodzi o całą Ukrainę, to jest np. takie fajne pytanie, które często zadajemy też Polakom i mamy stabilne wyniki od 25 lat, o najważniejszych Ukraińców w 1000-letniej ich historii. Tu też powiało optymizmem, bo okazało się, że na pierwszym miejscu jest Taras Szewczenko – poeta. Na drugim miejscu jest król, dla nas chyba niekontrowersyjny, Jarosław Mądry. Na trzecim miejscu jest już postać nieco kontrowersyjna, ale już czas odległy, czyli Bohdan Chmielnicki, a Bandera jest na miejscu dziesiątym z większą ilością skojarzeń negatywnych niż pozytywnych,

aczkolwiek w pokoleniach ukraińskich to się zmienia. Więcej jest skojarzeń negatywnych w starszym pokoleniu, a więcej, niestety, pozytywnych w młodym pokoleniu. Opowiadam o tym, żeby pokazać, że różnego rodzaju badania, które przeprowadza NCK, są bardzo potrzebne, również do wyciągania jakichś wniosków do prowadzenia polityki – polityki twardej i polityki kulturalnej w stosunku do naszych sąsiadów, przyjaciół.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. To rzeczywiście ciekawe. Bardzo proszę – pani poseł Bożena Henczyca.

Poseł Bożena Henczyca (PO-KO):

Mam pytanie do pana dyrektora. Wspomniał pan, że kładziecie bardzo duży nacisk na kulturę lokalną, na lokalność, na Polskę powiatową. Rzeczywiście logo NCK jest widoczne na wielu publikacjach, zaproszeniach, również w moim powiecie, w mojej gminie. Niewątpliwie macie w tym udział, natomiast mam pytanie... powiat kępiński, Wielkopolska... natomiast mam takie pytanie, bo rozumiem, że wnioskodawcami mogą też być organizacje pozarządowe – czy one też mają swój udział, jakiś duży udział, w realizacji różnych projektów? Czy środki, jakie przeznaczacie, są wystarczające, czy jednak liczba chętnych do skorzystania jest o wiele większa?

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Dyrektor NCK Rafał Wiśniewski:

Dziękuję. Dziękuję pani poseł, że odnotowała tę działalność NCK. Rzeczywiście, tak jak mówiłem, ta perspektywa lokalna jest dla nas soczewką. Często właśnie z perspektywy dużych miast nie widać, jakie problemy o charakterze kulturowym pojawiają się lokalnie. Tutaj naszymi wielkim partnerami są organizacje pozarządowe, czyli stowarzyszenia i fundacje oraz domy kultury. To są te instytucje, które są bezpośrednio zapraszane do procedury konkursowej. W zeszłym roku 275 różnych instytucji otrzymało (w formie konkursu) dofinansowanie na realizację swoich celów statutowych. W niektórych przypadkach to jest prawie 100% kwoty, o którą organizacje się do nas zwracały. W Polsce zostało zrealizowanych ponad 800 projektów. To jest kilkadziesiąt milionów złotych, bo rzeczywiście budżet, którym my operujemy na konkretne działania o charakterze merytorycznym, to prawie 50 mln zł. Czy to wystarcza? Powiedziałbym, że jako dyrektor zawsze zabiegam u ministra kultury, żeby ten budżet systematycznie zwiększać. Tych inicjatyw o charakterze lokalnym jest tak wiele, że żadne państwo na świecie nie ma wystarczających środków, żeby zabezpieczyć interesy tych wszystkich interesariuszy.

Co odnotowuję? Odnotowuję, że moje prośby o zwiększenie budżetu po prostu nie są wołaniem na puszczy, tylko rzeczywiście w ciągu tych 2 lat (teraz jest trzeci rok) mogę odnotować, że systematycznie zwiększamy środki na działania o charakterze lokalnym.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Czy są jeszcze jakieś pytania? Bardzo proszę – pan poseł Zieliński.

Poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Tak. Panie dyrektorze, akurat miałem to szczęście, że 3 lata temu byłem beneficjentem programu „Chrzest 966”. Wspaniały program. Muszę powiedzieć, że współpraca z NCK to była sama przyjemność, wypełnianie wszelkich dokumentów. Co mnie wtedy tak zauroczyło w programie, to ta interaktywna mapa, która pokazywała, w jaki sposób przez cały rok te przedsięwzięcia były realizowane w całej Polsce. To tylko należy pochwalić i zachęcić do powielania w innych projektach.

Tak jak rozmawialiśmy z tymi, co składali wnioski – wspaniałe programy, troszeczkę mało środków. Dużo beneficjentów było odrzucanych, a pomysłów są ogromne ilości. Gdyby była taka możliwość, to rzeczywiście warto jeszcze rozszerzać te niewielkie programy. Bardzo często startowaliśmy o 20-30 tys. zł. To taki mój apel. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Jeszcze może poprosimy panią poseł Joannę Lichocką, bo ma pytanie i potem prosimy o komentarz pana profesora, dobrze? Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Joanna Lichocka (PiS):

Nie tyle pytanie, co właśnie tytułem uzupełnienia. Też chciałam bardzo pogratulować panu tego, jak działa instytucja, którą pan kieruje. Południowa Wielkopolska również korzystała z programów NCK. Choćby Filharmonia Kaliska dzięki NCK wydała płytę z polonezami różnych światowej sławy kompozytorów z XVIII i XIX wieku. To jest bardzo ważny element, żebyśmy przypomnieli polski wkład w światową muzykę.

Chciałabym też powiedzieć, że również dzięki NCK przypominamy historię związków Kalisza z Józefem Piłsudskim, ze szczypiornistami. Stowarzyszenie, które będzie chciało odbudować Pomnik Legionistów wysadzony w powietrze przez Wehrmacht w 1940 roku, którego gruzy jeszcze są w miejscu, gdzie było to mauzoleum legionistów, pewnie będzie się zwracać do NCK o wsparcie finansowe tego. Myślę, że to są bardzo ważne pomniki naszej tożsamości, o które w ramach programu „Niepodległa” powinniśmy bardzo dbać. Społeczności lokalne już się dowiedziały, że są takie programy i że można realizować różne rzeczy ważne dla nich. To jest wielki sukces tego programu i NCK. Chciałam pogratulować i od razu zapowiedzieć, że będę lobbować za wnioskiem dotyczącym Pomnika Legionistów w Kaliszu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, panie profesorze. Komentarz, panie ministrze?

Dyrektor NCK Rafał Wiśniewski:

Chciałbym podziękować pani poseł i panu posłowi za odnotowanie pracy. Często na pierwszy rzut oka nie widać tego, że stoi sztab ludzi za każdym wnioskiem, to jest po prostu personel, który ma wysokie kompetencje i pracuje w NCK. To są osoby, które są życzliwe, kompetentne, które zawsze służą pomocą. My nie pracujemy od poniedziałku do piątku, od godziny 8.00 do godziny 16.00. Projekty w NCK realizowane są przez 7 dni w tygodniu. Są projekty w sobotę, są projekty w niedzielę, w każdy dzień. Zawsze można zgłosić się do nas z życzliwą prośbą, jesteśmy otwarci na wszystkie sugestie. Działamy w procedurze konkursowej. Srodki, które są powierzone przez ministra kultury, rzeczywiście stwarzają możliwości faktycznego wsparcia inicjatyw lokalnych i raz jeszcze dziękuję za odnotowanie działalności. Pozwolę sobie przekazać moim współpracownikom te ciepłe słowa.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MKiDN Jarosław Sellin:

Ja jednak skorzystam z okazji i będę chciał wybawić pana dyrektora Wiśniewskiego z pewnego kłopotu. Szanowna pani poseł, jeśli jest prośba o wsparcie takiej inicjatywy jak odbudowa pomnika, to niestety, tu NCK ani program „Niepodległa” nie jest właściwym adresatem. Natomiast mamy program operacyjny ministra „Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju”, którym zarządza Departament Dziedzictwa Kulturowego w ministerstwie. To tam, do tego programu trzeba złożyć wniosek, bo tu byłby kłopot. Niestety, pan dyrektor nie mógłby zrobić z tym wnioskiem nic pozytywnego.

Poseł Joanna Lichocka (PiS):

Chciałam tylko powiedzieć, że ten pomnik powstaje przy takim minimuzeum, upamiętniającym Szczypiorno – obóz internowania. Szczypiorno jest teraz dzielnicą Kalisza. Stąd jest szczypiorniak, prawda? Oni tam grali i to wymyślili. To ma też element kulturalno-tożsamościowy – również z kultury fizycznej, sportowej. Myślę, że można to rozszerzyć – nie tylko materialne świadectwo jako pomnik, ale też jako taką placówkę, w każdym razie małe muzeum, zresztą robione teraz własnym sumptem przez zapaleńców w Kaliszu. Dobrze, ja będę polecać, żeby ci ludzie składali wniosek do tego departamentu. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Elżbieta Kruk (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze pytania, uwagi? Jeśli nie ma, to dziękuję bardzo, panie ministrze. Dziękuję bardzo, panie dyrektorze. Tym sposobem wyczerpaliśmy porządek dzienny. Zamykam posiedzenie Komisji.